

Redakcja i Administracja
Kraków, ul. Bracka 15.
Telefon Nr. 396.

Szkiełka listy i przesyłki pieniężne należy adresować do Redakcji i Administracji, Bracka 15.

Redakcja rękopisów nie zwraca, korespondencyj bezimiennych nie uwzględnia, listów nieopłaconych nie przyjmuje.

NAPRZÓD

Organ polskiej partji socjalno-demokratycznej.

Numer pojedynczy 8 halerczy.
Numer poniedziałkowy 4 halercze.

Wychodzi codziennie o g. 8 rano a w poniedziałki i dni poświęcone o godz. 10 rano.

Do nabycia: W administracji, ul. Bracka 1. 15, oraz we wszystkich biurach dzienników.

Listy reklamacyjne nieopłacone nie podlegają opłacie.

Adres na telegramy: Naprzód-Kraków.

Prenumerata wynosi: W Krakowie (bez odsyłki): miesięcznie 1 korona 60 hal., kwartalnie 4 kor. 50 h., rocznie 18 kor. — Za dostawę do domu dopłaca się miesięcznie 20 hal. — W Austrii: miesięcznie 2 kor., kwartalnie 6 kor., rocznie 24 kor. — W Niemczech: kwartalnie 7 marek. — W innych krajach kwartalnie 10 franków. — Za każdą zmianę adresu dopłaca się 40 hal. — Dla robotników w Krakowie i Podgórzu tygodniowo w prenumerata 40 hal.

Ogłoszenia (inzeraty) przyjmuje Administracja za opłatą od miejsca wiersza jednoszpaltowego drobnym drukiem (petitem) za pierwszy raz po 20 halerczy, następny po 10 halerczy. — „Nadesłane“ od miejsca wiersza drukiem petitowym po 40 halerczy za każdy raz. — Załączniki (prospekty i. t. d.) przyjmują się za cenę 2 kor. za 100 egzemplarzy dla zamiejscowych, a 1 kor. za 100 egzemplarzy dla miejscowych prenumeratorów. — Należytość należy naprzód nadesłać.

Rada państwa.

Wiedeń, 8 maja.

Prezydent dr. Fuchs otwiera posiedzenie o godz. wpół do 12.

Minister Körber wniósł tylko projekt ustawy językowej. Projektu o 9-godzinnym dniu pracy nie wniósł wcale.

Młodociesi rozpoczęli obstrukcyę i w tym celu wnieśli przeszło 2000 petycyj. Do głosu nad petycjami zapisało się 52 mówców, obstrukcyja będzie więc miała materyału na całe miesiące.

Rząd wniósł następujący projekt ustawy językowej.

Ustawa językowa

składa się z trzech części. Pierwsza reguluje stosunki językowe u władz politycznych w Czechach; druga stwarza władze okręgowe w Czechach; trzecia reguluje stosunki językowe na Morawach.

I. Pierwsza ustawa składa się z 30 paragrafów, zasadą jej jest jednojęzyczność. Rozróżnia ona trzy obszary językowe: czysto niemiecki, czysto czeski i mieszany. Najpóźniej do roku 1901 ma nastąpić od-

graniczenie tych obszarów. Ten okręg sądowy ma być uważany za mieszany, jeżeli przynajmniej 20% mówi innym językiem. W jednojęzycznych obszarach mają władze w obcowaniu ze stronami posługiwać się tym językiem, który tam panuje.

W wielojęzycznych muszą władze stosować się do stron.

Co do wewnętrznego języka w urzędach, postanawia projekt, że w okręgach jednojęzycznych ma być językiem wewnętrznym język panujący. W okręgach mieszanych ma być używanym w urzędowaniu język, wedle uznania.

Wreszcie proponuje projekt utworzenie 14 sądów okręgowych, a mianowicie 7 czeskich, 6 niemieckich i 1 mieszany.

II. Władze okręgowe. Projekt proponuje utworzenie 10 urzędów okręgowych, a mianowicie 7 czeskich, 5 niemieckich i 2 mieszanych. Na czele takiego urzędu będzie stał starosta okręgowy. Urząd będzie załatwiał w 1 i 2 instancji te sprawy, które dotychczas należały do namiestnictwa. Namiestnictwu pozostaną tylko te sprawy, które dotyczą całego kraju.

III. Ustawa dla Moraw zawiera 21 paragrafów. Co do zewnętrznego języ-

ka muszą władze stosować się do stron. Co do wewnętrznego, to ma być używany wedle „wypadku i uznania“.

Dr. Körber o kwestji językowej:

Prezydent ministrów dr. Körber: Mam zaszczyt przedłożyć Wysokiej Izbie projekt ustawy o uregulowaniu stosunków językowych w Czechach, o uregulowaniu stosunków językowych na Morawach i o utworzeniu urzędów okręgowych w Czechach. Przedłożenia te, jakkolwiek wyływają z potrzeby obecnej doby, oznaczają głębszą zmianę w historii tego państwa. Wiercie mi, Panowie, że przedłożenia wywalczyliśmy na sobie samych, że ten ważny krok czyniony pod naszą odpowiedzialnością przed tą Izbą, przed ludami tego państwa i przed naszym sumieniem tylko w tym celu, aby poważnie usiłować wprowadzić pokój w tem państwie.

Projekt ustawy językowej dla Czech jest osnuty na zasadzie jednojęzyczności, to znaczy, że przy utrzymaniu koniecznych potrzeb państwowych zewnętrznym i wewnętrznym językiem urzędowym w powiatach czy-

Robotnicy! uczęszczajcie tylko do tych lokalów, gdzie abonują „Naprzód!“

JÓZEF JEDLICZ.

SIEROTA.

6) (SZKIC Z ŻYCIA.)

Napróżno starała się otrząsnąć i kończyć przerwany pacierz. Wrzawa i śmiechy mroziły ją i wprawiały w nowe odrętwienie... Nakoniec, znużona wrażeniami, popadła w chorobliwy sen. Od czasu do czasu ocknęła się: nie mogła jednak podnieść stężytych powiek — i napowrót popadała w kamienne uśpienie. Sny dziwaczne snuły się po jej osłabłym mózgu, odślaniając przed jej duszą dziwne złowrogie krajobrazy... Jakiś czarny postaw płótna niezmiernej długości fałdował się bez ustanku przed jej oczyma — jakies żółte trupie oblicza śmiały się w mroku.

Przerażona budziła się — i znowu

ów pomieszany niewyraźny pomruk, niby suchy szum traw, lub brzęk spłoszonej rzeszy much, usypiał ją nawo — i nadlatywały nowe sny. Przysniło jej się, że idzie kwiecistą łąką, wskróś zielonych, szeleszczących traw. Czarne, czerwono nakrapiane motyle, podobne do kwiatów, fruwały nad grzędami ciemnoróżowych macierzanek. Srebrne perłówki wsysają się lubieżnie w żółte usta kwiatów, wachlując jedwabnymi skrzydłami.

Roje błękitnych muszek wzlatają ciemną siatką i kąpią się w blasku, przejrzystym jak kropla rosy. Ona schyla się co moment, zrywa z łąki kwiat za kwiatem i prześliczny wije wianek. Tylko zapomniata, dla kogo ten wianek... Wiedziała przecie... aha, już wie... Będzie święto, wielkie święto... Prymicye... Wnet zejdzie się mnogo gości... Oglądnięta się na słonko... Co to tam Boże!... Naokoło pośród

traw — przetaczają się po łące i fałdują z wiatrem wżwyz sfałdowane, czarne płótna . . . . .

III.

Ile godzin przespała w ten sposób, nie wiedziała. Zbudził ją głośny zgrzyt żelaznych spojeń i trzask kół, skrzypiących twardo na szynach.

— Podgórze-Bonarka — rozległ się ostry, donośny głos, zaczem w jednej chwili wszczął się w całym pociągu ruch i zgiełk. Palińska przetarła oczy i patrzyła oszołomiona. Na suficie jarzył się żółty, przygasty płomyk lampki. Ławki opróżniały. Tylko żydzi przeciągali się z nudów, szwargocząc półgłosem. Jeden z nich wstał i patrzył w okno. Chłop oparty na lasce, spał z fajką w zębach, chrapiąc tak głośnie, jakby go kto zarzynał.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

sto czeskich lub czysto niemieckich będzie językiem urzędowym tylko czeski, względnie tylko niemiecki. Tylko w powiatach z ludnością mieszaną będą istniały oba języki urzędowe. I to, aby w Czechach każdy mógł bronić swego prawa w swoim języku, zawarowano w tym projekcie.

Zasada jednojęzyczności zyskała sobie uznanie u lewicy, a u prawicy zjednoczyły się wszystkie życzenia w żądaniu równouprawnienia. To ostatnie da się uzyskać tylko przez jednojęzyczność w jednojęzycznych powiatach i przez dwujęzyczność w dwujęzycznych powiatach. Istnieje jednak jeszcze druga interpretacja równouprawnienia: utrakwistyczna, t. j. że wszystkie urzędy mają być dwujęzyczne. Jednak najważniejszy fundament rozwoju narodowego: szkolnictwo nie jest utrakwistyczne.

Na Morawach prowadzi uwzględnienie stosunków narodowościowych do całkiem innych wyników. Tu, w przeciwieństwie do Czech, mieszkają oba narody tak pomieszane ze sobą, że dwujęzyczność prawie ogólnie panuje wśród ludności. Na Morawach musiał więc rząd w zewnętrznym urzędowaniu przyjąć oba języki. Co do wewnętrznego języka urzędowego mogą reformy następować tylko powoli.

Co do urzędów obwodowych w Czechach to ujmą one wiele pracy namiestnictwu i stanowią pierwszy krok na drodze reformy administracji.

Mówca wzywa posłów do sprawiedliwej ugody, do wybrania słusznego środka. Polityka posuwa się naprzód tylko przez kompromisy.

W dalszym ciągu wskazuje mówca na położenie finansowe państwa, zwraca uwagę na to, że wskutek podwyższenia płac urzędników i służby państwowej, oraz kongruy wzrosły potrzeby państwa o 2¹/₂ milionów koron, a osobisty podatek dochodowy nie spełnił przywiązanych doń nadziei. Należy więc pomyśleć o poparciu przemysłu. Mówca uzasadnia konieczność szeregu inwestycji różnego rodzaju.

Apel do parlamentu.

Wielkie nasze państwo jest w rozstroju, podczas gdy inne rozwijają się na każdym polu. Pamiętajmy o przyszłości, i zapytajmy się, co z tego państwa będzie. Muszę spełnić swój obowiązek i zaznaczyć niebezpieczeństwo, które wyniknie z dalszego trwania tych oplakanych stosunków. Czyż mamy się wyrzec instytucji, która jest w innych państwach tak potrzebną. Sądzę, że parlament jest powołany do rozwiązania kwestyi językowych. Cała ludność tęskni już oddawna za uwolnieniem od tej zmyry (Oklaski. Protesty młodoczechów).

Minister Körber kończy: Daję już teraz odpowiedź na to, co rząd zrobi, jeżeli

obecny projekt nie przejdzie. (Poruszenie) Będziemy się starali utrzymać życie konstytucyjne i uczynimy z naszych praw tylko taki użytek, który potrzebnym będzie do utrzymania i zarządzania państwa. Uważam konstytucjonalizm za lepszą formę rządu, niż rząd, w którym ludy nie mają żadnego udziału. (Oklaski).

Rząd nie myśli przerywać pracy parlamentarnej i spodziewa się, że mimo trudności da się rozwiązać sporne kwestye. (Oklaski).

Obstrukcja.

Przystąpiono wreszcie do odczytania petycji.

Poseł dr. Pačak wręcza prośbę towarzystwa nauczycieli o poprawę istniejących stosunków szkolnych.

Poseł dr. Pačak. Pomimo oburzenia czeskiego narodu i energicznego dopominania się, nie osiągnęliśmy od rządu żadnych rezultatów, rozporządzenia językowe istnieją nadal w tej samej formie, chociaż czekaliśmy długo i daliśmy rządowi czas, aby uporządkował stosunki obu narodowości i wyrównał waśnie. Naprózno czekaliśmy. Dzisiaj przed to niekompetentne forum... (Oklaski u Czechów — burzliwe zaprzeczenia na innych ławach).

Poseł dr. Steinwender To w takim razie wynoszę się pan. (Niepokój.)

Poseł Pačak (dalej mówiąc)... postawione rozporządzenia językowe, są według oświadczenia samego rządu, a nawet, o ile nam wiadomo, według wyniku pojedynczych głosowań, na to tylko przygotowane, aby nas uspokoić. Nie zawierają one żadnego równouprawnienia obu języków (żywe przytakiwanie u Czechów). Obstrukcja lewicy święciła w tej izbie prawdziwy tryumf, chociaż w żadnym uporządkowanym państwie nie mogłoby to mieć miejsca.

Od tej chwili stała się obstrukcja urzędownie uznanem zjawiskiem parlamentarnem. Te stronnictwa, które w walce o swoje najwyższe dobra, nie potrafiły same stanąć do walki, pozostaną zawsze stronnictwem podrzędnego znaczenia. (Oklaski u Czechów.)

Poseł Schönerer: Jesteśmy wam niewypowiedzianie wdzięczni, że nie chcecie przyjąć ustaw, które dają Niemcy Czechom szczególnie na Morawach. Właśnieśmy się obawiali, abyście tego nie przyjęli. (Niepokój).

Poseł Pačak: Walczymy nietylko o swoje własne prawa i wolność. (Oklaski.) Stawiam wniosek, aby petycyje umieszczone w stenograficznym protokole i równocześnie wnoszę, aby Izba obradowała nad tem, czy petycyja ma być drukowaną, poufnie. Nad tajnością zaś wnoszę głosowanie imienne.

Poseł BieloHLAWEK: Wy tu dożyjecie czegoś we Wiedniu. Tak dalej być nie może. (Niepokój wzrasta.)

Prezydent konstataje, czy jest dosyć głosów za głosowaniem imiennem i upomina Schönerera o spokój.

Schönerer (do prezydenta). Pan łamiesz porządek obrad. Pan wykreślasz podpisy z interpelacji! (Niepokój).

Wniosek, aby głosowanie było tajnem, odrzucono 147 głosami przeciwko 58. Przystąpiono do imiennych głosowań.

Opróżnienie galeryi.

Po ukończeniu głosowania imiennego, Czesi powrócili do sali i zajęli swoje miejsca. Wtedy z drugiej galeryi rozległy się okrzyki: Precz ze zdrajcami ludu! Precz z Czechami! Cała galerya uderza chórem na Czechów. Powstaje nieopisany hałas. Prezydent dzwoni i wzywa do porządku, nie pomaga. Dr. Fuchs daje rozkaz opróżnienia galeryi, co po długich groźbach i użyciu siły udaje się służbie uczynić. Na salę wchodzi Wolf i krzyczy do prezydenta: Dlaczego Lobkowitz (drugi wiceprezydent), nie kazał opróżnić galeryi? A zwracając się do Czechów: Komedjanci, oszuści polityczni!

Chrześcijańsko-socyjali przyłączyli się do tych obelg. Na napaści odpowiadają dr. Stransky i Krumholz, powstaje nieopisany hałas, padają pogroźki, poseł Krumholz prowadzi siłą jednego z posłów na miejsce. Zamieszanie wzrasta.

Antysemitki znajdują się jakby w swoim żywiole. Epitety padają coraz wyszukańsze; posłowie BieloHLAWEK, dr. Stransky, Gregorig obrzucają się obelgami najenergiczniej. Powoli następuje zmęczenie, zasapani Czesi, antysemitki, chrześcijańsko-socyjali uspokajają się. Prezydent przystępuje do imiennego głosowania. Przy wywoływaniu nazwisk wielu posłów korzysta z tego, aby choć w kilku słowach dać wyraz swemu oburzeniu, bądź to na Czechów, bądź przeciwnie. O godz. trzy kwadrans na 5 zamyka prezydent posiedzenie. Następne posiedzenie jutro (co Izba przyjmuje oklaskami).

Porządek dzienny: Dalszy ciąg dzisiejszego.

Interpelacje.

Poseł Daszyński wniósł interpelację z powodu konfiskaty „Latarni“. Poseł Kozakiewicz interpeluje z powodu tortur w Galicyi.

Wiedeń, 9 maja. Od godz. 12:30 do 5 popołudniu odbyto 8 czy 10 imiennych głosowań nad petycjami o wywozie świń itp. Dwa imienne głosowania przypadały na jeden taki wywóz świń.

Wstrętnie zachowali się antysemitki. Jak psy rzucali się wedle dawnej tradycyi na Młodoczechów, zupełnie jak dawniej na Niemców. Głupia i reakcyjna „reforma“ §§. 59 i 60 ust. przem o agentach i komwojażerach grozi im upadkiem i dlatego wrzeszczeli dziś BieloHLAWKI i Wohlmayery jak opętani.

Dopiero na samym końcu posiedzenia

postawił poseł Daszyński zapytanie do prezydenta, **co też słyhać z projektem ustawy o 9-godzinnym dniu pracy w górnictwie?** Mówca nie chce zwracać ostrza przeciwko obstrukcyi, ale żąda jasnej odpowiedzi.

Prezydent oświadcza, że komisya zwołana na środę i że więcej on oficjalnie nie wie.

Po posiedzeniu oświadczył minister dr. Körber posłowi Daszyńskiemu, że na najbliższym posiedzeniu rząd wystąpi z jasną odpowiedzią.

Posiedzenie najbliższe środa, godz. 11 rano, z tym samym porządkiem dziennym.

Wiedeń, 9 maja. Stronnictwa niemieckie nie są również zadowolone z projektu Körbera, ponieważ zdaniem ich upośledza język niemiecki, nie czyniąc go obowiązującym w wewnętrznym urzędowaniu.

Wiedeń, 9 maja. Klub Młodoczechów ogromną większością uchwalili dalej prowadzić obstrukcyę.

Wiedeń, 9 maja. Poseł dr. Engel złożył przewodnictwo klubu młodoczeskiego.

Izba panów.

Wiedeń, 9 maja. Wczoraj po południu odbyło się posiedzenie Izby panów. Na porządku dziennym: wybory do komisji i uzupełniające wybory do delegacji w miejsce zmarłego Dumby. Do deputacji kwotowej wybrano Beera, Chlumecky'ego, Montecuccolie'go, Schönborna i Sochora. Do delegacji: Madeyskiego i Mauthnera.

KRONIKA.

Dziś w teatrze: „Potęga ciemnoty“, dramat w 5 aktach L. hr. Tolstoja (popularne).

We czwartek: „Miejsca dla kobiet“, komedia w 4 aktach Valabreque'a i Hennequin'a.

W piątek teatr zamknięty.

W sobotę: „Don Carlos“, tragedia w 5 aktach Fr. Szyllera (po raz pierwszy).

W niedzielę: „Don Carlos“, tragedia w 5 aktach Szyllera.

Teatr narodowy ruski w Parku Krakowskim. Dziś: „Natałka Poltawka“, sztuka ludowa Kotlarewskiego.

Aresztowanie z powodu święta majowego. Z Przemyśla donoszą nam: W poniedziałek o godzinie 5 i pół po południu przyaresztowali żandarmi tow. Antoniego Żurka, murarza, za rzekome pobicie murarza Czupieła, członka „Przyjaźni“, który pochwałal czyn ks. Wiejo wskieśo, który oddalił świątkujących murarzy od roboty z klasztoru Karmelitek. Tow. Żurka aresztowano na budowie podczas roboty i odstawiono do aresztów śledczych w sądzie.

O godz. 6 wieczorem aresztowano jeszcze tow. Ludwika Preisnera i Pałczyńskiego, obaj murarze. Denuncyował „przyjaźniak“ Czupiel. Zarzucają im zmuszanie do świętowania 1 maja. Również aresztowano cieślę Szneidra, ale po przesłuchaniu wypuszczono.

Tortury w wojsku. Odnosnie do samobójczej śmierci podoficera rachunkowego Stanisława Jabłońskiego w Samborze, otrzymuje „Kurier lwowski“ stamtąd bliższe szczegóły, stwierdzające, że nie tylko w magistracie i autonomicznej policji, ale

i w garnizonie tamtejszym anormalne panują stosunki.

Stanisław Jabłoński, z ukończoną VI kl. gimnaz., podoficer rach. 3 p. ułanów obr. kraj., pod koniec trzeciego roku swojej służby wojskowej, po wysłuchaniu awantury, którą miał mu wyprawić w kancelaryi przełożony rotmistrz, wystrzałem z rewolweru odebrał sobie życie.

Z razu nie wiadziło pewnie, co było powodem rozpaczliwego kroku. Wszyscy bowiem jego znajomi oddawali mu największe pochwały co do pięknego charakteru, cichego usposobienia i uległości. W kasie wojskowej po skontrolce znaleziono jak najwięniejszy porządek w pieniądzach, a wobec tego domysł, że powód śmierci młodego człowieka tkwi w sekaturach i nieludzkiem obchodzeniu się przełożonych — jest najbardziej uzasadniony, o czem przekonuje także wyznaczenie zmarłego w liście napisanym bezpośrednio przed katastrofą, z datą 26 kwietnia o 9^{1/2} rano do p. F. w Samborze. List ten przytaczamy w całości:

„Wielmożny Pan F. c. k. nadstrażnik skarbu w Samborze.

Szanowny Kolego! Żegnam was, moi koledzy i muszę sobie życie odebrać przez mego majora Nowotnego i rotm. Zawadzkiego, to są mego życia mordercy, przy naszym pułku są tortury, tak samo jak w magistracie. Ja myślę, że moi koledzy się zemszczą nad nimi za mnie, i proszę się dowiedzieć lepiej o stosunki naszego pułku i donieść o tem wyższym władzom i do gazet podać, więcej i lepiej nie mogę pisać, bo mi się ręka trzęsie, bo mój rewolwer leży przedemną. Żegnam was. Jabłoński m. p. Sambor, 26 kwietnia 1900, pół do 9 rano“.

Dosłowną zgodność z okazywanym oryginałem stwierdza oddział kancel. I. c. k. Sądu obwodowego.

W Samborze dnia 1 maja 1900.

Limbach mp. (L. S.).

Strasznych uczuć doznaje się przy czytaniu tego listu! Tortury w policyi, tortury w wojsku, tortury w Samborze, tortury w Nowym Sączu... Te tortury galicyjskie staną się przedmiotem interpelacji w parlamencie, która nie powinna przebrzmieć bez skutku.

Z doli handlowców. J. Bazes właściciel andlu szkła przy ul. Grodzkiej 1. 55. wyrzucił z pracy subiekta Józefa Hornsteina twierdząc, że on nie potrzebuje trzymać socjalistów. W sądzie przemysłowym pouczono go, że ma prawo do sześciu tygodniowego wypowiedzenia. Wrócił więc do sklepu i zażądał od ucziwego pracodawcy wypełnienia warunku ustawy. Wtedy Bazes zawołał policyanta i przy jego pomocy wyrzucił za drzwi subiekta. Płaszcz wyrzucił za nim na ulicę. J. Bazes dobrze jest znany robotnikom i z innych sprawek. Parobkowi płać 20 ct. za ciężką służbę codzienną. I to wypłać mu 5 ct. rano, 10 ct. w południe i 5 ct. wieczór. a kiedy ten twierdził, że suchym chlebem żyć nie może, poradził mu, żeby sobie poszedł. Mieszkanie dla służącego składa się z kilku zbitych desek, przytwierdzonych do ściany na podwórzu. Tam, jak pies na garstce siana, śpi spracowany i głodny

człowiek. Możeby też władze przemysłowe wglądnęły w te stosunki.

Chrześcijańsko-socyalny zbrodniarz. Były konduktor kolejowy i członek „bractwa kolejowego“ w Przemyślu, Józef Czerniak, strzelił w piątek 4 b. m. do swojej teściowej Katarzyny Kubińskiej w zamiarze pozbawienia jej życia. Kulińska przewróciła się na ziemię, pomimo, że nie była raniona. Ten manewr uratował jej życie. Czerniaka aresztowano za usiłowane morderstwo i odstawiono do więzienia w Przemyślu.

Telegraf i telefon.

Pożar.

Tarnopol, 9 maja. Na przedmieściu Podole wybuchł tu wczoraj pożar. Spłonęły dwa domy. Połączonym usiłowaniami wojska i straży ogniowej udało się pożar zlokalizować.

Wybuch Wezuwiusza.

Neapol, 9 maja. Z powodu wybuchu Wezuwiusza panuje wielkie zaniepokojenie wśród ludności, mimo zapewnień obserwatorium, że niebezpieczeństwa niema. Nie otworzył się żaden nowy krater.

Wybory gminne we Francji.

Paryż, 9 maja. W niedzielę odbyły się wybory municypalne w 36 tysiącach gmin francuskich. W Paryżu zwyciężyli socjaliści i reakcyjni nacjonalści ze szkodą stronnictw środkowych; odbędzie się jeszcze 28 wyborów ściślejszych; w każdym razie większość rady miejskiej pozostanie w rękach republikańskich stronnictw: radykalnego i socjalistycznego.

Na prowincyi wypadły przeważnie wybory po myśli republikańców. Socjaliści zwyciężyli zupełnie w Roubaix, Armentières, Tourcoing, Lens, Rouen, Carmaux i Montceau-les-Mines. Mają również zapanowaną większość w Lille i Marsylii.

☞ Czas odnowić prenumeratę!

„Naprzód“

wychodzi codziennie o godz. 8 rano, w poniedziałki i dni poświęteczne o godz. 10 rano.

Prenumerata wynosi:

w Krakowie:	w Austrii:
miesięcznie 1 K 60 h	miesięcznie . . . 2 K
kwartalnie 4 „ 50 „	kwartalnie . . . 6 K
rocznie . 18 „ — „	rocznie . . . 24 K

Za dostawę do domu w Krakowie i Podgórzu dopłaca się 20 h miesięcznie.

w Niemczech:
kwartalnie 7 marek.
w innych krajach:
kwartalnie 10 franków.

Dla robotników Krakowa i Podgórza prenumerata tygodniowa (od niedzieli do soboty) 40 h Numer pojedynczy 8 h.

Numer poniedziałkowy i poświęteczny 4 h. Do nabycia w Administracyi i we wszystkich Agencyach dzienników.

Redakcyja i Administracyja:
Kraków, Bracka 15.
Telefon Nr. 396.

Redaktor naczelny: Ignacy Daszyński.
Wydawca: Jan Englisch.
Właściciel i odpow. redaktor: Dr. Zygmunt Marek.

☞ Robotnicy! uczęszczajcie tylko do tych lokalów, gdzie abonują „Naprzód“.

Za treść ogłoszeń redakcja nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności.

Największy skład
Maszyn do szycia i haftu
SINGERA

niedoścignionej trwałości, najnowszej konstrukcji, a nowszej od wszystkich przez inne sklepy ogłaszanych, czótenkowe, pierścieniowe i Vibrating Shuttle

szyczące naprzód i wstecz. — Nauka szycia i haftu bezpłatnie. — **Gwarancja pięcioletnia.**

Fabryczny skład oryginalnych maszyn do szycia
MICHAŁ KAMM HOLZ
 Cieszyn, Filia: Kraków,
 Saska kępa 29 5 17—6 Floryańska 34.

Ku uczczeniu 40-letniego jubileuszu pracy literackiej - - - - -
 weterana socjalizmu polskiego

BOLESŁAWA
LIMANOWSKIEGO

wyjdzie z druku - - - -
 z końcem czerwca

KALENDARZ
ROBOTNICZY
 na rok 1901

Kalendarz ozdobiony kilkudziesięciu ilustracjami, zawierać będzie artykuły i poezje pióra najznakomitszych pisarzy socjalistycznych - - - - -

Cena **25 ct.** z przesyłką **28 ct.**

Dla organizacyj biorących większą ilość egzemplarzy, cena **20 ct.** - - - -

Zamówienia nadsyłać jak najszybciej celem uregulowania nakładu pod adresem:

Administracja
Kalendarza Robotniczego
Kraków, ul. Bracka 15

KSIĘGARNIA
POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ
 Administracja
 „PRZEDŚWITU“ i SWIATŁA“.

Ekspedycja zagraniczna:
 „Robotnika“, „Górnika“ i „Arbajtera“.

Adres: **JÓZEF KANIOWSKI, 67 Colworth Road, Leytonstone, London N. E.**

Wysyła katalogi i udziela wszelkich informacji w zakresie księgarskim **darmo.**

Dostarcza **wszelkich** książek w języku polskim, rosyjskim, niemieckim, francuskim i angielskim, zwłaszcza poleca niemieckie wydawnictwa socjalistycznej firmy: J. H. W. Dietz Nachf. w Sztuttgardzie.

Poleca swe usługi bibliotekom towarzystw robotniczych i młodzieży. Na żądanie układa biblioteki dla towarzystw robotniczych. 11 11

Zdolnych agentów

poszukuje się do sprzedaży bardzo popularnego artykułu. Zgłoszenia: ulica Sebastjana 29, parter. 65 27

LEON SCHLEICHKORN, właściciel
PIEKARNI POLSKIEJ
 w Krakowie, ulica Długa 17 51 7—10
 we Lwowie (Filia), ul. Torosiewicza 6

Poleca swoją piekarnię urządzoną według wymagań zdrowotnych. Wypieka kilka razy dziennie: **Chleb czysto żytni, Chleb pszeniczny, Chleb prawdziwy razowy** jakoteż czysto żytni ciemny, zwany „Polski“, na sposób morawski wyrobiony.

Nabywać go można we wszystkich handlach w Krakowie i we Lwowie, gdzie firma moja się znajduje. Zarząd.

HERMAN STATTER

w Krakowie,
 ulica Zwierzyniecka L. 7,
 poleca swój Handel towarów korzennych, delikatesów i win, oraz różne trunki: wódki, koniaki, likiery, piwa różnego gatunku.

Pokój do śniadań.

Różne przekąski ciepłe i zimne.

Bilard wyśmienity!

Na święta polecam wszystkie doborowe towary. 19 3—3

Gazeta chłopska

PRAWO LUDU

Organ partii socjalno-demokratycznej wychodzi w pierwszą i trzecią niedzielę każdego miesiąca.

Wyszedł już numer 9.

Prenumerata (łącznie z przesyłką pocztową, roczna 2 kor., półroczna 1 kor. (kwartalnej się nie przyjmuje). Numer pojedynczy 12 h

Adres Redakcyi i Administracyi:

Kraków, ul. Bracka 15.

Redakcja } **Administracja**
 Telefon nr. 880. } Telefon nr. 900.

Lokal „Arbeiter-Zeitung“

a mianowicie:

Redakcja
Administracja
i Ekspedycja

znajdują się obecnie:

VI/1, MARIAHILFERSTRASSE NR. 89.

Telefon drukarni: Nr. 2364.

Gorsety francuskie

wykonuje według miary w przeciągu
 4—8 godzin **Pracownia**
FRANCISZKI STOEGER
 plac Dominikański 7, l. p.